

Црква:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Предсједника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела постављамо:

за архивара Министарства Правде Ђура П. Мандића, бив. архивара истог Министарства.

Наш Министар Правде, Предсједник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Предсједник Минис. Савјета,
Заступник Министра Иностр. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Г. П. Максимов, овд. царско-руски министар, повратио се у прошлу сриједу на Цетиње.

— Г. Де Гра, отправник послова Велике Британије, наименован је министром у Перу, а мјесто њега назначен је г. Орели за овдашњег велико-британског отправника послова.

— Госпођа Јовановић супруга, овдашњег кр. српског дипломатског заступника, повратила се са дјецом на Цетиње.

— Г. бригадир сердар Јанко Вукотић као изасланик Књ. Владе отпутовао је данас у Биоград у изванредној мисији.

Одзив из Италије

О прогласу Њ. Кр. В. Господара римска „Трибуна“ доноси чланак од Сомбрера, једног од познатих њених сарадника, из кога видимо шљедећа мјеста:

„Књаз Никола оставља јевропским велесилама бригу да проуче, да ли се могу и како измирити свршени факти са захтјевима мира; и он, коме се не може приговорити никаква повреда уговора, говори своје народу и у исто доба јевропи у име националних права и предања онога племена, које он представља, и проглашује незастарјивост тих права и предања.

„Тим је Књаз учинио не само акт, који му је налагала сва његова радиност политичка, ратна и књижевна, него је упозорио Аустро-Угарску као и јевропске државнике на сва непријатна изненађења, што будућност може донијети колико данашњим побједиоцима, толико алкимистима права. И пошто је његов глас — глас једне народности, чини нам се да се важност акта Књаз Николе не би смјела мјерити по простору земљишта црногорскога, ни по разлици тежња Срба у Србији и оних у Црној Гори, него прије по јунаштво црногорском, које је вазда

утицало на историјске феномене, и по вјечним везама заједничког језика и вјере, као и по значају Истока, одакле је историја отпочела и данас је главно позориште историје.

„Ми смо тако навикли клањати се сили и судити акте по њиховим непосредним посљедицама, да ће изгледати као пјеснички одисај ријечи Књаз Николе, којима позивље своје да се уздају у тријумф српскога народа и у побједу правде. Али то мишљење не одговара стварности. Нема сумње да дан побједе оне правде, коју Књаз Никола вапије, није много далеко...

„Посљедњи догађаји бацили су у област историје сјеме будућих покрета, које неће остати без плода. С овог гледишта глас Књаз Николе може бити опоменом многим државама, већим од његове. Источно питање, које је главни проблем јевропске политике, уљегло је у нову фазу, али не у фазу уређења него еволуције.“

Изјава Извољскова

Званични експозе руске политике

Редактор париског листа „Le Temps“ доноси свој разговор са министром Извољским. Ово је у исти мах и званични експозе руске политике о садашњој кризи на истоку. Извољски је рекао:

Сматрам прије свега за потребно да утврдим противно извјесним гласовима који се проносе, да је утврђен потпун споразум између Русије и Француске односно данашње ситуације. Исто тако хтио би да сузбијем све сумње које се шире о нашем држању.

За посљедњих 48 сата у штампи је кружила вијест, да је Русија дала свој пристанак на аустријске пројекте.

Ево шта је у ствари:

Када смо прије кратког времена били извјештени од барона Ерентала о могућности анексије Босне и Херцеговине премда није означио вријеме када ће то бити, — ја сам му одсјечно изјавио: да је са нашег гледишта то питање, европско питање, и да се такво нарушење Берлинскога Уговора не може извршити без пристанка сила потписница тога уговора. Додао сам му још, да ма како та повреда била тешка за Русију, она за цијело не би била повод рату између нас и Аустрије; али ако би они који уживају извјесне користи предвиђене Берлинским Уговором, потргли питање о нарушењу тога уговора, могло би се очекивати, да свака од интересованих сила тражи ревизију одредаба тога уговора, које су за њу штетне.

Не треба заборавити да је Берлински Уговор напавен противу Русије, али ипак ми смо поштовали његове одредбе за пуних 30 година и да и сада нијесмо ми ти који га обарамо.

Односно Бугарске, могу само то рећи, да смо јој до посљедњег тренутка давали најенергијичније савјете, да се уздржи од непримишљених корака, које је ипак учинила. Жалим што их она није послушала, и то у толико више што Русија према бугарском народу од вајкада гаји традиционалне пријатељске осјећаје, и чија ће независност бити завршетак оног дјела које смо ми започели; али јој не одобравам овакву наглу одлуку бугарских владајућих кругова.

Двострука повреда нанесена Берлинском Уговору и постојећем стању на Балкану не може се примити без правог самоодрицања. Такво самоодрицање Русија не може потписати. Само скуп европских држава може раскварити оно, што је тај исти скуп саставио.

Јуче сте лијепо у „Temps-у“ примјетили, да кад је Русија 1871. године повриједила одредбу Париског уговора, који

је сужавао њену слободу на Црном Мору, то питање је правно било ријешено на међународној конференцији, и ако се не вaram, баш Аустрија је узела иницијативу за сазив ове конференције.

Ни данас не може бити друкчије, и ја констатујем са задовољством једнодушност којом је француска штампа примила и прихватила идеју конференције, која има да испита и ријеша данашњу ситуацију. Приједлог о сазиву конференције биће у скоро учињен, а ја не видим начина и разлога да се та конференција не састане.

Појмићете да ми је сада немогуће, да улазим у анализу евентуалног програма те конференције, нити говорити о питањима која ће на њој покренути, али се само по себи разумије, да ће се на тој конференцији рјешавати о накнадама које ће требати дати интересованим државама, а у првом реду Турској.

Наш посљедњи циркулар доказ је о симпатији, којом смо посвједочили њене напоре да се конституише као држава од реда и да обезбједи свима народностима својим у подједнакој мјери благостање, и ми можемо сад само жалити, што је Турска данас доведена у тешко искушење. Одлука Аустрије, да повуче из ново-пазарског санџака своје трупе, и да се одрекне својих права која је добила Берлинским Уговором, биће на сваки начин за Турску озбиљна компенсација. Та одлука без сумње је врло добра и биће донекле од помоћи за мирно рјешење ствари. Напуштање ново-пазарског санџака је врло важно и за мале балканске државе, које су у окупацији санџака од стране Аустро-Угарске, гледале сталну пријетњу сиуштања и продирања Аустрије ка Солуну и Егејском Мору.

Допустићете ми да не улазим даље у питање о компенсацијама, јер ће о томе силе рјешавати извјесно у духу правичности за све, не искључујући ни Турску.

При закључку да поновим:

Русија је тридесет година трпјела режим, који је 1878. год. створен противу ње.

Тај режим, исто тако створен је у јакој мјери и противу балканских држава, па и противу саме Турске.

Данас када је status quo, за који смо подијелили толике жртве насилно повријеђен, ми сматрамо да ревизија тога толико повријеђеног уговора мора се извршити правилним путем, и ми се са основом надамо да ће то бити мишљење и жеље и осталих сила потписница.

Мило ми је што могу рећи, да за потпомагање ове политике, можемо рачунати на активну потпору Француске, поуздане савезнице Русије.

— А Енглеска, господине министре, какво ће бити њено држање?

— Кроз неколико дана бићу у Лондону, гдје ћу имати могућности да се са краљевим министрима споразумијем о свима важним и озбиљним питањима. Од нашег прошлогодишњег споразума, наши односи са Енглеском постали су сасвим срдачни, па не сумњам ни за један тренутак да ћу са енглеском владом доћи у потпуну сагласност гледишта.

У осталом принципи наше политике су тако умјерени и тако правични, да сам увјерен, да ће бити наклоно примљени и цијењени од владе у Берлину, Риму и Бечу, гдје свуда желе да се садања криза сврши на правичан и мирољубив начин.

— Држите ли, Екселенцијо, да може доћи до оружаног сукоба између Турске и Бугарске?

— Ми, — велике силе — чинићемо све што је у нашој моћи да то спријечимо. Надајмо се, да и Турска, која је дала толико доказа о својој мудрој присебности, у посљедњој фази своје унутрашње политике, неће ни сада хтјети компромитовати свој глас, улазећи у један бесплодан рат који јој неће донијети никакве користи.

Она само тако може добити, ако изнесе своје захтјеве пред суд великих сила, које су према њој врло наклоно расположене.

Глас Европе о балканском питању

Најновији догађаји на Балкану силно су заинтересовали сву европску, нарочито енглеску јавност. Сва енглеска штампа пише оштро и с огорчењем о балканском питању. Сама влада енглеска налази се увријеђена понашањем барона Ерентала, који као да је брижљиво крио цијелу ствар од Енглеске и Француске, док је с осталим силама преговарао и с њима се погађао о цијени, по коју би оне пристале да се анексијом двије српске, и номинално Султанове, провинције измире. Енглеској је стало до тога, да и у овом случају, — као што је радила и г. 1871., кад је Русија изјавила да је више не везује онај члан Париског трактата, који јој забрањује да има флоту на Црном Мору — спасе један доктринарни принцип (т. ј. да се ни једна одредба једног међународног уговора не може мијењати без сагласја свих потписника тога уговора). Енглеска ће с тога пристати на сазив једне међународне конференције, на чији програм су се до сад сагласиле Русија и Француска. То становиште енглеске владе најбоље се види из говора њених министара Аскита и Греја, које саопштавамо у изводу.

Говор енглеског мин.-предсјед. Аскита

Министар предсједник Аскит држао је ових дана у Левену говор, у коме је изјавио да је намјера Енглеске да штити млади устав Турске као и да Бугарској и Аустро-Угарској упуту опомену, да оне не могу без пристанка сила суровом руком прекинути Берлински Уговор.

Даље је министар предсједник рекао: Вечерас се сријетамо с једном крупном бригом, која је проширена по цијелом свијету и мисли свих енглеских и свих страних политичара упућене су на ужасан низ преврата, чије је поприште источна Европа. Мало је догађаја нашега доба, који су изазвали срдачнију и онштију симпатију у британском народу као некрвава револуција, која је Турску претворила у слободан народ, који сам собом управља. Њени покретачи и вође изузетно су били руковођени несебичним мотивима, и нови систем владавине ступио је у живот с најмањом мјером трвња.

Та ситуација, која је оправдавала најбоља очекивања, наједанпут је насилно прекинута проглашавањем независности Бугарске и готово једновремено анексијом Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске.

Оба догађаја, која је тешко дијелити један од другог, чине заједно тежак удар против новог режима, који је још у свом зачетку. Они су у Турској примљени с појмљивом љутићом, али с миром и достојанством који су за дивљење.

У даљем току свога говора говорио је министар предсједник Аскит о јануарском протоколу од године 1871., који је придодат лондонском уговору, а у коме је и Аустро-Угарска изрично пристала, да ни једна сила не може раскинути обавезе примљене у том уговору, докле на то не даду пристанак друге уговарачке стране. Ни бугарски књаз не може извршити никакву измјену без одобрења других сила, па ни без одобрења Турске.

С тога је дужност енглеске владе, да странке, које су одговорне за кршење уговора, упозоре да Енглеска посљедње догађаје не може признати као законите док се они не регулишу пристанком сила.

Даље је јасно да ти догађаји, који су се тако пренагљено одиграли, морају неизбежно одвести ка другим питањима, која би могла истаћи друге силе које су врло заинтересоване на Блиском Истоку.

Ми се нећемо снбирати, рекао је Аскит, да Турску увјеримо да ћемо учинити све што можемо, да очувамо на угледу и одржимо њихове интересе и њихово стање, и наша је најозбиљнија жеља да становништву те земље покажемо наше симпатије према њиховом новом режиму, као и наше симпатије према напретку и развоју слободоумних установа турске царевине. Кад заузимамо то гледиште, нема никаква разлога да мислимо, да смо с њим усамљени међу великим силама, и ми се надамо, да праведно и мирољубиво рјешење неће премашити снаге европске дипломатије.

Претплата се шаље поштом, само и непосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Нотор.

Дошле се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваки ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

При повратку клицало се и опет пред српским посланством, а затијем су се манифестације у најбољем реду продужиле по вароши.

Запљена. Потоњи бројеви „Гласа Црногораца“, који су били одређени за Аустро-Угарску и Босну и Херцеговину, заустављени су у Котору и повраћени на Цетиње с примједом „судбено заплјениени“. Пошто се међу враћеним бројевима налазе и они који су преко Аустро-Угарске били упућени за наше претплатнике у другим земљама, нарочито у Америци, овима су заплјениени екземплари поново послати преко Италије.

Преминуо. Ономад преминуо је овдје послје теже болести **Андреја П. Вукчевић**, заст. Обласног управитеља у пенсији. Покојник је и као државни чиновник и као добар друг уживао са своје благе нарави опште уважање, што се је најбоље видјело при његовом спроводу, коме је присуствовало многобројно пријестонишко грађанство.

Покојник је сахрањен на Кчеву, а сахрањив је присуствовао и Њ. В. Књаз Мирко, који је јутрос тамо пошао и по спроводу се одмах овамо повратио.

† Душан Ш. Филиповић. — У недељу 28. септембра о. г., преминуо је овдје, послје кратког а тешког боловања **Душан Ш. Филиповић**, секретар министарства правде, а сјутра дан испраћени су његови смртни остаци уз велико саучешће овдашњег грађанства до Црне Грде и однешени у мјесто рођења Доброско Село, гдје су и сахрањени.

Покојник је као узор-чиновник и грађанин уживао љубав старјешина и врло лијепо глас у свим круговима грађанства, а међу друговима био је са свог мирног и љубазног опхођења веома омиљен.

Бог да му душу прости! а ушвиљеним родитељима да дадне моћи да поднесу овај за њих ненакнадим губитак.

Мјесто вијенца. Г. Урош Марић, олд. анотекар, на глас смрти пок. Душана Ш. Филиповића, у мјесто вијенца приложио је „Друштву за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“ круна двадесет.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевине **Стевана** и **Станислава** привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Из каетаније љешанске:

Кап. Перо Ускоковић	кр.	10—
поп Јован П. Вукчевић	„	11—
пор. Томо С. Вукчевић	„	5—
бат. бар. Стеван М. Ускоковић	„	5—
Милош А. Бурзан	„	4—
Саво Р. Вукчевић	„	4—
Ристо И. Ускоковић	„	3—
Саво М. Ускоковић	„	2—
Нико Ст. Вукчевић	„	3—
Саво М. Вукчевић	„	3—
Пеко С. Вукчевић	„	2—
Бошко Ст. Вукчевић	„	1—
Лука Г. Вукчевић	„	2—
Богдан С. Вукчевић	„	1—
Стеван М. Вукчевић	„	1—
Филип Ј. Вукчевић	„	1—
Ристо А. Вукчевић	„	1—
Видак Н. Вукчевић	„	1—
поп Пеша Вукчевић	„	2—
Ристо Кр. Вукчевић	„	1—
Јован Н. Бурзан	„	1—
Илија Ј. Глобар	„	1—
Јанко Ј. Глобар	„	2—
Филип Ђ. Ускоковић	„	5—
Лука Ј. Ускоковић	„	1—
Перо Ј. Ускоковић	„	1—
Митар Ш. Вукчевић	„	1—
Марко М. Вукчевић	„	1—
Ђуро М. Вукчевић	„	1—
Јован М. Вукчевић	„	1—
Јевто Ј. Вукчевић	„	1—
Мило М. Вукчевић	„	2—
Јоко Т. Вукчевић	„	1—
Ристо Ј. Вукчевић	„	1—
Мило П. Вукчевић	„	2—
Мато М. Вукчевић	„	1—
Михајле Н. Вукчевић	„	1—
Саво М. Вукчевић	„	2—
Перо Ђ. Пејовић	„	10—
Митар Пајовић	„	12—
оф. Илија И. Пејовић	„	3—
Никола Г. Пејовић	„	1—
Тодор Ш. Пејовић	„	3—
Мило Ђ. Пејовић	„	1—
Спасоје Ђ. Пејовић	„	2—
Нешо Ђ. Пејовић	„	1—
Зeko Ј. Пејовић	„	2—
Ристо М. Новаковић	„	2—
Зeko Др. Пејовић	„	2—
оф. Саво К. Новаковић	„	1—
Марко М. Новаковић	„	1—
Машо Ј. Стојановић	„	1—
Филип Б. Стојановић	„	1—
Иво М. Новаковић	„	2—
Бело М. Новаковић	„	1—
Мило Ђ. Стојановић	„	1—
Матан А. Стојановић	„	1—
Мићун М. Пејовић	„	2—
оф. ком. Радоје М. Вукчевић	„	3—
уч. Мићо С. Вукчевић	„	5—
Периша Р. Вукчевић	„	3—
Илија М. Вукчевић	„	3—
Бадо Р. Вукчевић	„	3—
Ристо В. Вукчевић	„	3—

Филип П. Вукчевић	„	3—
Марко П. Вукчевић	„	3—
Мило Ср. Вукчевић	„	3—
поп Јован З. Вукчевић	„	3—
Илија П. Вукчевић	„	3—
Радоје Н. Вукчевић	„	3—
бар. Илија З. Вукчевић	„	2—
Ђирак Мирков Вукчевић	„	2—
Јанко Крстов Вукчевић	„	2—
Малиша И. Вукчевић	„	2—
Иво Ј. Вукчевић	„	2—
Спасоје М. Вукчевић	„	2—
Лазар Р. Вукчевић	„	2—
Томаш И. Вукчевић	„	1—
Лазар Н. Вукчевић	„	1—
Зeko П. Вукчевић	„	1—
Вељо Г. Вукчевић	„	1—
Никола С. Вукчевић	„	1—
Андреја В. Вукчевић	„	1—
Никола В. Вукчевић	„	1—
Иво С. Вукчевић	„	1—
Јоко Н. Вукчевић	„	1—
Јован В. Вукчевић	„	1—
Ђуро И. Вукчевић	„	1—
Марко И. Вукчевић	„	1—
Петар М. Вукчевић	„	1—
Никола Р. Вукчевић	„	1—
Јован М. Вукчевић	„	1—
Перо М. Вукчевић	„	1—
Матан А. Вукчевић	„	1—
Анто Т. Вукчевић	„	1—
Јоко Т. Вукчевић	„	1—
Саво Т. Вукчевић	„	1—
Шако Др. Вукчевић	„	1—
Петар Ђ. Вукчевић	„	1—
Вучина П. Вукчевић	„	1—
Мило Ђ. Вукчевић	„	1—

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

Париз, 2. октобра. Из Лондона се јавља, да је Енглеска потпуно пристала на програм међународне конференције, како је предлошен од Извољског, само се у њему не помиње питање о Дарданелима.

Биоград, 2. октобра. Синоћ су биле велике манифестације пред Двором, енглеским посланством и министарством војним. Манифестанти су викали: Живио Краљ, живио Престолонашљедник, живијела Енглеска, доље са Аустријом!

Биоград, 2. октобра (Српски пресбијро). Синоћ величанствена манифестација пред енглеским посланством, Престолонашљедниковом кућом, министарством војним и касарном VII пука. Мишић одушевљено поздравео српску војску рекавши: народ и дипломатија рекли су своју ријеч, једино још војска има да каже своју. Одговорио му командант рекавши: да је војска увијек била уз народ, па ће и сада бити као народ у Краљ. По свршеној манифестацији председништво послало Греју депешу, у којој је изражена нада у енглески народ, који ће бити кадар да се узвиси изнад принципа који руководе данашњу дипломатију, принципа компенсација и пазарења, и енергично заступати начела правде и правичности; у противном изјављује се готовост српскога народа да изврши самоубиство те да се препороди као феникс онда, када Европа буде више морална.

Одговор црногорске Скупштине српској Скупштини изазвао је велико задовољство и одушевљење.

Петроград, 3. октобра. У овдашњем универзитету изродило се велики неред. Ђаци наоружани спречавају држање предавања. Чује се, да има много рањених, затражена је полиција.

Лондон, 3. октобра. Вечерас се очекује званично саопштење о програму међународне конференције, на који су се сагласиле Француска, Енглеска и Русија, и то о шљеделим тачкама:

1) признање независности Бугарске, и одређење новчане обавезе према Турској, а могуће и уређење питања о Источним Жељезницама; 2) признање анексије Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске; 3) повратак Новопазарског санджака Турској; 4) признање и присаједињење Крита Грчкој са утаначењем новчане обавезе Грчке према Турској и с изјавом, да од-

редбе члана 23. Берлинског Уговора за провинције у европској Турској престају важити, чим Турска буде издала задовољајуће правилнике за исте; 5) иста ће ствар бити и са чланом 61. Берлинског Уговора односно покрајина које настављају Јермени, као и са чланом 23. Берлинског Уговора; 6) ограничење суверенских права Црне Горе биће укинута, и само један члан којим се то укинуће одређује, замијениће чланке 23. до 33. Берлинског Уговора; 7) накнада за Србију и Црну Гору; 8) тражиће се, да се конференција споразумије односно ревизије правилника за пловидбу Дунавом, који су сада на снази, и да се околним државама даду већа права него су у том погледу предвиђена чл. 43. до 57. Берлинског Уговора; 9) за капитулације и стране поште у Турској спремна је нарочита изјава, у којој се каже, да су велесиле с обзиром на нови турски устав, којим се предвиђа преустројство правосуђа и реформа законодавства у Турској у смислу начела усвојених у другим европским државама, спремне да са турском владом проуче, како би се досадашње капитулације, кад те реформе буду остварене, замијениле онаквим уговорима, каквијема су уређени односи између модерних држава, а исто тако проучиће се и могућност укидања страних пошта у Турској.

Лондон, 3. октобра. Министарство спољних послова издало је синоћ ово саопштење: Измијењеним мишљењем између Извољског и Греја дошло се до потпуног сагласја о мјерама, које би требало предузети с обзиром на стање створено потоњим догађајима на Истоку. Оба су се министра сагласила, да је потребно сазвати конференцију, али да се постигне намјеравана сврха, то јест, да се успостави поштовање међународног права и прибави задовољштина оштећенијема кршењем међународних уговора, та конференција има бити строго ограничена и мора се занимати само питањима искрслим због потоње повреде Берлинског Уговора. Од предмета који ће се на конференцији претресати, у првом је реду питање о оштети Турске. О томе су сложне све велике силе, тим прије, што добра администрација у садашњој Турској даје најбоље јемство за одржање мира. Постоји такође нада, да ће се наћи начин којим ће се задовољити и мале државице на Балкану, али то неће никако моћи бити на рачун Турске. Има се разлога предпоставити, да ће се и критско питање ријешити на задовољавајући начин, и ако ће оно бити предходно искључено из програма конференције, пошто о њему најприје имају расправљати четири велике силе, заштитнице Крита. Не постоји намјера, да се пред конференцију изнесе питање о Дарданелима, јер се оно у првом реду тиче Русије и Турске. Русија не жели, да се то питање ријешу у непријатељском смислу против Турске, а нити га она тражи на име неке накнаде, већ хоће да дође на конференцију као незаинтересована сила.

При претресу енглеско-руског споразума, министри Извољски и Греј дошли су такођер до потпуног сагласја.

Биоград, 3. октобра. (Српски пресбијро.) Универзитетски грађани данас приредиле велику манифестацију пред министарствима унутрашњих и спољних послова и станом Престолонашљедника. Престолонашљедник одушевљено манифестанте овако поздравео: Драга браћо, осјећаји вашег одушевљења дају ми доказе за вашу способност, да силом браните своја права, ако се на други начин не могу одбранити. Бол који нам

је учињен сносимо заједнички, али у нашим срцима отворена је рана и ми је морамо излечићти, да бисмо могли живјети. Будите спремни да и ми једнога дана, сакупљени под заставом Његовог Величанства Краља Петра, докажемо да Србин не може бити живи мртавац, с тијранином мора се борити! Звијезда Српству мораће да сине, ил' нека род јуначки изгине! Живио Српски Народ! Овом поздраву Престолонашљедника шљедовало је дуготрајно одушевљено клицање универзитетских грађана: „Живио Српски Престолонашљедник“.

Лондон, 4. октобра. „Рајтер“ јавља из Цариграда, да је Porta упутила ноту великим силама, којом скреће пажњу на војну акцију Бугарске, додајући ако ова устраје у том раду, да ће и Турска бити принуђена да предузме све потребне мјере и у том случају отклања она од себе сваку одговорност.

Берлин, 4. октобра. Грчки краљ Ђорђе приспио је синоћ овамо, да учини приватну посјету цару Вилхелму. На станици дочекао га је цар Вилхелм.

Будимпешта, 4. октобра. Њемачки посланик Чишки стигао је овамо да преговара са Еренталом. Предао је цару Францу Јосифу на његово својеручно писмо одговор цара Вилхелма.

Биоград, 4. октобра. Народна Скупштина усвојила је са 141 против 1 гласа војни кредит од 16 милиона динара.

Софија, 4. октобра. Неистинити су гласови, да је Бугарска појачала војскоу границу и да је у неке пограничне куле послала топове, пушке и бомбе.

Биоград, 4. октобра. Са министром Миловановићем поћи ће и депутације са вођама појединих партија у пријестонице великих сила потписница Берлинског Уговора, да издјејствују њихову помоћ у корист строга српског.

Министар финансија поднио је Скупштини предлог о разним накнадним кредитима, међу којима се налази и кредит за авансирање и реактивирање пензионисаних официра. Министар Миловановић путује сјутра у Берлин, гдје ће се састати са Извољским.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 28. сеп. до 4. окт. 1908. год.

Гранд Хотел: Ч. С. Грахам, прив. из Питсбурга; Ј. Покорни, директор из Прага; Л. А. Лее с госпођом, прив. из Брунсвика; Д. Илић, посједник из Кинна; Е. Книфлер с госпођом, прив. из Крфелда; Др. Ј. Хорак, адв. конципијент из Прага; Др. Р. Лев, чиновник из Беча; Др. В. Франкен са супругом, прив. из Хага; Л. Ноел с госпођом прив. из Белгије; Др. Ј. Гробер, лекар из Јене; Н. Фер, прив. из Јене; Др. Х. Фер, проф. из Јене; Е. Ђакса, прив. из Виса; К. Ђакса из Виса; Ф. Браун с госпођом, прив. из Филаделфије; С. Ђурковић, прив. из Бијеле; З. Ласошки, кмет из Видена; П. Чекел, прив. из Дрезде; А. Лундан, прив. из Филаделфије; В. Рачински, из Петрограда; Др. Ф. Фрех с госпођом, универ. проф. из Бреславе; Др. В. Волф, универ. проф. из Беча; Др. Х. Вимер с госпођом, лекар из Беча; Ј. Л. Шалвор с госпођом, прив. из Енглеске; Д. Самарина, прив. из Милана; Др. Геснер с госпођом, лекар из Бамберга; Х. Целнер, чиновник из Њемачке; С. Х. Николсон, прив. из Лондона; К. Николсон, архитект из Лондона; А. Мергес из Келна; Е. Адам, прив. из Прага; А. Крал, шум. надсанјетник из Черновица; Г. Хорнбловер с госпођом, прив. из Енглеске; О. Бусе, прив. из Берлина; К. Винш, прив. из Њемачке; Р. Мајер, из Кобленца; барон Рихтхофен, прив. из Бреславе.

Хотел Рајнвајн: В. Херц, трговац из Лајпцига; М. Кох, чиновник из Лајпцига; Д. Забе, свешт. из Берлина; Р. Ланиг, чиновник из Берлина; М. Шотвок, чин. из Берлина; А. Илић, трговац из Котора; М. Луји, трговац из Котора; А. Франкел, трговац из Тирингена.

